

Pregled istraživanja o prehrambenim navikama u RH i njihova primjena

**Dr.sc. Darja Sokolić, znanstvena suradnica
Načelnik Odjela za upravljanje podacima i prehranu**

sadržaj

PN općenito

pregled u RH

HAH istraživanje o PN

primjena

pogled u budućnost

PN općenito

I Opskrba i dostupnost hrane

- najgrublja procjena, trendovi, prosječna dostupnost energije i makronutrijenata opće populacije

II Podaci o potrošnji hrane na bazi kućanstva

- procjena dostupnosti na nivou kućanstva, praćenje promjena u trendovima opće populacije, regija i socio-ekonomskih podgrupa, ne daje raspodjelu unutar kućanstva

III Individualni podaci

- najtočnija procjena, moguća procjena specifičnih podgrupa po raznim osnovama na individualnoj razini, koriste se za procjenu izloženosti

PN općenito

Najčešće metode za procjenu na individualnoj razini:

dnevnik prehrane

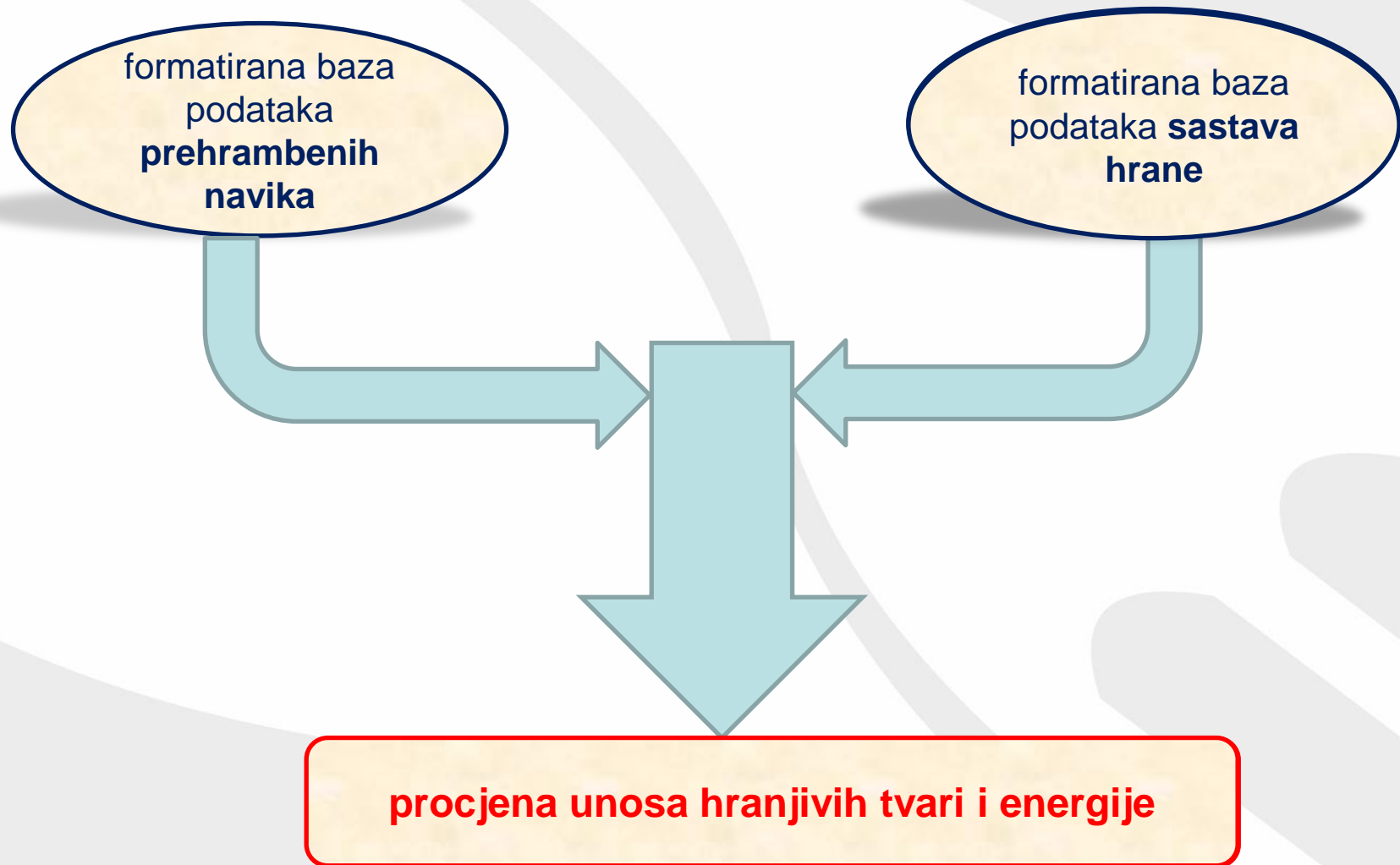
24-satno prisjećanje

upitnik o učestalosti konzumiranja hrane i pića

g(mg)/dan/tjedan/...

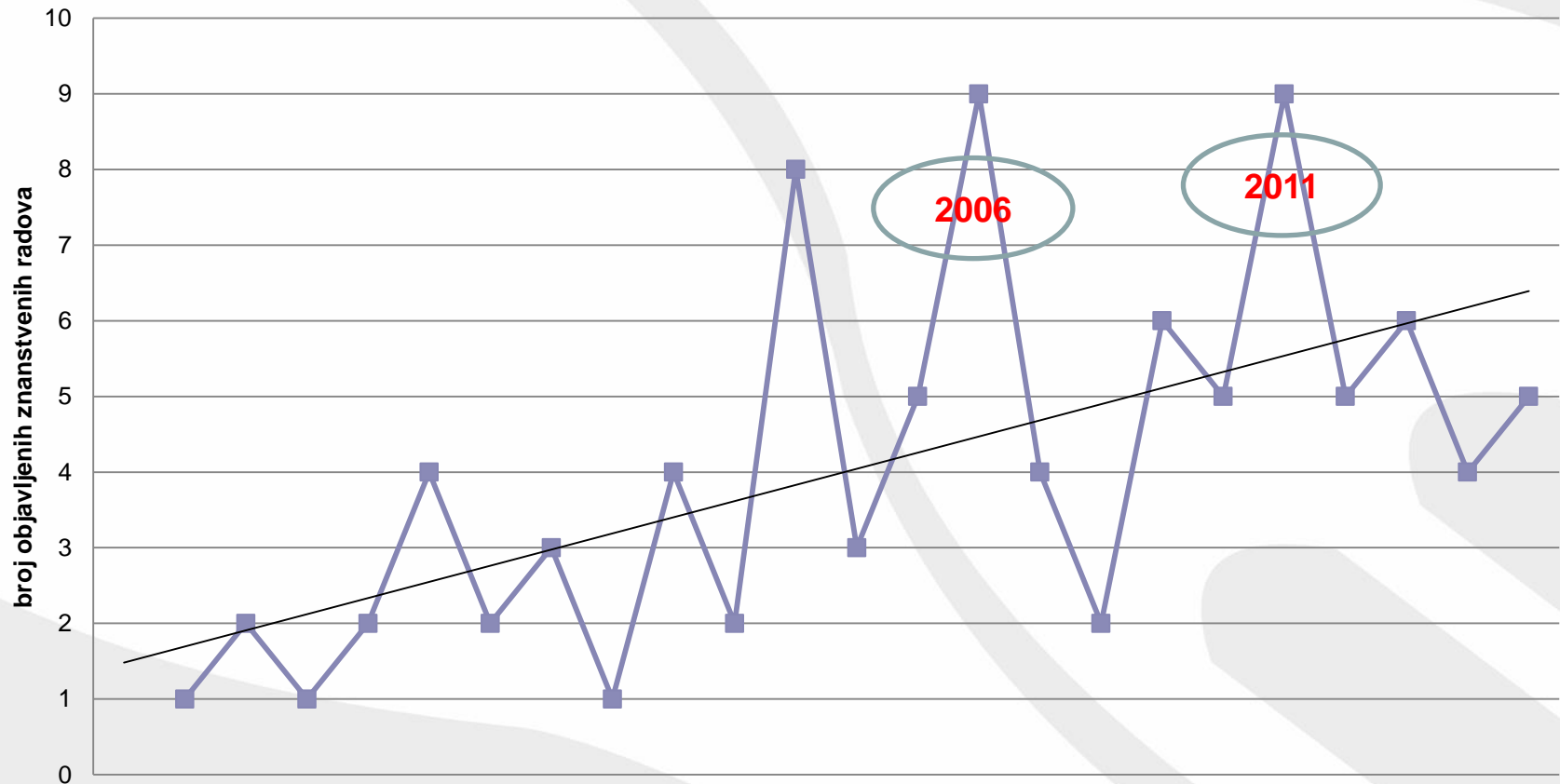
Socio-ekonomski parametri, tjelesna aktivnost, životni stil, antropometrija...

primjena podataka o PN

publikacije s podacima za RH

PN u znanstvenim radovima od 1982 - danas

HAH istraživanje o PN 2011-2012

Prvo nacionalno istraživanje na individualnoj razini
za potrebe procjene rizika

2 godišnja doba (jesen i ljeto)

2 x 1000 ispitanika

odrasla populacija od 18-64 godine

6 regija

istraživanje postavljeno prema ***EFSA General principles for the collection of national food consumption data in the view of a pan-European dietary survey*** (*EFSA Journal 2009; 7(12):1435*)

istraživanje na terenu (*face to face*) i odabir reprezentativnog uzorka - Ipsos
puls

educiranje anketara i izrada upute za istraživanje - HAH

HAH istraživanje o PN 2011-2012

Zatvoreni dio upitnika:
socio-ekonomski parametri,
tjelesna aktivnost,
antropometrija,
učestalost konzumacije
toplog obroka izvan kuće

STRUKTURA UZORKA

		Ukupni uzorak	
		N	%
Tip naselja	Selo	378	38%
	Grad	622	62%
Veličina naselja	Do 2000 stanovnika	378	38%
	2 001 - 10 000 stanovnika	155	16%
	10 001 - 100 000 stanovnika	209	21%
	100 001 i više stanovnika	258	26%
Regija	Zagreb i okolica	254	25%
	Sjeverna Hrvatska	177	18%
	Slavonija	175	18%
	Lika i Banovina	83	8%
	Istra, Primorje i Gorski Kotar	120	12%
	Dalmacija	191	19%
Spol	Muškarac	496	50%
	Žena	504	50%
Dob	18-29	263	26%
	30-44	339	34%
	45-54	222	22%
	55-64	176	18%
Koja je Vaša završena školska sprema?	(Ne)završena osnovna škola	125	13%
	Srednja škola	672	67%
	Viša škola, fakultet, mr, dr	172	17%
	Ne zna / ne želi odgovoriti	31	3%
Kakav je Vaš trenutni radni status?	Zaposleni	518	52%
	Nezaposleni	205	21%
	Učenik, student	62	6%
	Umirovljenik	158	16%
	Kućanica	50	5%
	Ne zna / Ne želi odgovoriti	7	1%
Koji je Vaš bračni status?	Oženjen / udana/ u izvanbračnoj zajednici	656	66%
	Neoženjen / neudana	256	26%
	Rastavljen / rastavljena	37	4%
	Udovac / udovica	37	4%
	NZ\BO	14	1%
Broj članova kućanstva	1 - 2 člana	276	28%
	3 - 4 člana	444	44%
	Više od 5 članova	201	20%
	NZ\BO	79	8%

HAH istraživanje o PN 2011-2012

Otvoreni dio upitnika:

vrijeme i mjesto konzumacije

naziv hrane ili pića
opis hrane (sastojci)
način pripreme

količina
učestalost

dodatne informacije

obrada rezultata HAH istraživanja

Klasificiranje hrane - FoodEx1 \Rightarrow FoodEx2

Izračun količina

g/dan (hrana koju su ispitanici naveli x faktor učestalosti)

recepti

g/dan (sastojci/namirnice)

Objava rezultata na nivou količine konzumacije - 2016

primjena rezultata HAH istraživanja

Procjena izloženosti kontaminantima i procjena unosa hranjivih tvari

- ✓ znanstvena mišljenja HAH-a
- ✓ inicijalne procjene rizika
- ✓ znanstveni suradnja s institucijama i stručnjacima iz područja sigurnosti hrane i akademskom zajednicom (školjke, mesni proizvodi, unos svježeg voća u zagrebačkoj regiji, unos soli putem pekarskih proizvoda u Slavoniji, unos vitamina D, B₁₂...)
- ✓ podrška nacionalnim istraživanjima (unos polifenola, konzumacija toplih obroka u restoranima...)

primjena rezultata HAH istraživanja

Projekti:

nacionalna baza recepata,
nacionalna baza podataka o sastavu hrane,
FP7 TDS Exposure

- ✓ Podloga za donošenje zakonske regulative upravljačima rizika (aflatoksini u mlijeku)

konzumacija piva u RH

126,59 g/dan
1/4 populacije su konzumenti

pogled u budućnost

u suradnji sa renomiranim stručnjacima iz područja nutricionizma Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku i relevantnim stručnjacima iz sustava sigurnosti hrane u RH

- nadogradnja i održavanje nacionalne **baze recepata** kompozitne hrane
- uspostavljanje i održavanje nacionalne **baze podataka o sastavu hrane**
- obrada podataka o PN HAH istraživanja do hranjivih tvari i energije
- objava podataka

pogled u budućnost

Projekti:

- **EFSA EU Menu procurement** - Priprema nacionalnog istraživanja o prehranbenim navikama dojenčadi i male djece
 - **Izrada alata i software-a za prikupljanje i obradu podataka**
- **MZOS projekt** - Komparativna paralelna studija o utjecaju siromaštva na pretilost, prehrambene i životne navike djece školskog uzrasta gradova Podgorice i Osijeka (2015 - 2016.)
- **DG SANTE/2014/E4/020** prijava poslana 30.09.2015. (469.553,00 €)
označavanje i klasifikacija hrane, EU konzorcij - 28 zemalja
- **HORIZON2020** - u tijeku izrada projektne dokumentacije
utjecaj tipa prehrane na epigenetiku školske djece

Hvala na pažnji!

Hrvatska agencija za hranu

www.hah.hr

info@hah.hr

Odjel za upravljanje podacima i prehranu

dsokolic@hah.hr